

INDEKS 1072

EZGU FIKR, EZGU SO'Z, EZGU AMAL!

8-DEKABR – O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
KONSTITUTSIYASI QABUL QILINGAN KUN

ILM SARCHASHMALARI

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETINING
ILMIY-NAZARIY, METODIK JURNALI

2021-11

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS
TA‘LIM VAZIRLIGI

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo‘yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

11.2021

научно-теоретический методический журнал
Издаётся с 2001 года

Urganch – 2021

Шомирзаев Махматмурод Хурамович. Халқ хунармандчилигида “Кластер” методидан фойдаланишнинг инновацион стратегияси.....	99
Madaminov Azimbek Egamberganovich. Talabalarning jismoniy madaniyat ta’lim yo’nalishida ilmiy tadqiqot olib borish parametrlari.....	102
Худайбердиева Нодира Абдуякубовна, Норкулов Шавкат Тургунбоевич, Қидиров Аброр Қудратович, Ғайназаров Бунёд, Камардинова Чарос Бахтиёр қизи. Жисмоний тарбия ва спорт соҳасида педагогик кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш хусусида.....	105
Юлдашев Жавохир Абдурахим ўғли. Талабаларда тарих фани орқали аксиологик билимларни ривожлантириш.....	110
Davlatova Hulkaroy. The Influence of the English Language on the Speech of Uzbek Children.....	112

ILMIY AXBOROT

Ҳайитов Акмал Холбоевич. Талаба-ёшлар бўш вақтининг таркибий тузилиши.....	116
Самигова Хушнуда Ботировна, Маматқулова Нодира Файзулла қизи. Эркалаш ва кичрайтириш термини изоҳи турли тиллар нигоҳида.....	118
Амонтурдиева Шоира. Диний матнларда гапнинг ифода мақсадига кўра турларининг қўлланилиши.....	122
Babayev Maxmud Tashpulatovich. O’quv mashg’ulotlari jarayonida nemischa suffikslar yordamida otlarning yasalishini o’rganish.....	126
Найдарова Нодирабегим Аһтамжон қизи. Бадий дискурсида инсон физиологияси билан bog’liq til birliklarining lingvomadaniy tahlili.....	128
Каримов Рустам Абдурасулович. Параллел корпуснинг лингвистик хорижий тил лингводидактикасидаги ахамияти ва таржимонлик соҳасидаги имкониятлари.....	131
Абдухамидова Дилафруз Абдухабирова. Япон тилида 母-хаха (она) сўзи ва унинг семантик моделлари.....	134
Йўлдошев Улуғбек Равшанбекович. Бадий таржима муаммоларини бартараф этиш усуллари.....	140
Одилова Гулноза. Амир Темур даврида халқнинг овқатланиш рақисони ва сарой зиёфатларида шарқона хизмат кўрсатиш анъаналари.....	143
Ismoilov Pyos. Iskandarning Hindiston va Chinga yurishlari Alisher Navoiy talqinida.....	147
Саидова Мухайё Умедилоевна. Инглиз адабиётшунослик терминларини ўзбек тилига таржима қилиш масалалари.....	150
Mizrabova Jerep Ismailovna. Ingliz tilidagi kalamburning o’zbek tiliga tarjimasida qayta yaratish muammolari.....	153
Батиршина Жумакул Колмирзаевна. “Уста ва Маргарита” романининг ўзига хос бадий хусусиятлари.....	157
Ashirova Anorgul Ismoilovna, Baltaeva Iroda Ismailovna, Yangibayeva Reymajon Adilbekovna, Allaberganova Nasiba Muradovna. Articulate storyline dasturida test yaratish uslubiyoti.....	159
Тўхлнев Мансур Махмудович. Такомиллаштирилган куёш сув иситиш коллекторини тадқиқот қилиш.....	164
Shukurova Sabohat Odilovna. Shaxs va jamiyat paradokslarining obrazlar evolutsiyasidagi interpretatsiyasi.....	167
Qurbonova Shahlo Shuhratovna. Jamiyat konsepsiyasi va ko’p qatlamli tasvir.....	170
Shodiev Shahobiddin Sharofiddinovich. “Makbet” va “Abulfayzxon” tragediyasida falsafiy so’zlar va tabiat va jamiyat tushunchasi.....	173
Абдуллаева Раъно Хикматовна. Ценностный аспект эстетической репрезентации пословиц узбекского и русского языков.....	176
Юсупова Камола. Исторические формы рекламы в государствах древнего мира.....	179
Ibrokhimova Dilshoda Turayevna. Studying the Phenomenon of Humanity at the Center of the Universe is the Main Principle of the Philosophy of Anthropocentrism.....	182
Abdinazarov Khasan Shaymanovich. Lexical Deficiency of Oil and Gas Terminology Observing in Translation from English into Uzbek language via GT (Google-translate).....	186
Arslonbekova Rano. Principles of Business Correspondence.....	189

FANIMIZ ZAHMATKASHLARI

Самарали меҳнат натижаси.....	194
Эл саломатлиги фидойиси.....	195

Shuningdek sredniy roddagi otlar xorijiy tillardan kirib kelgan **-ment** va **-(i)um** suffikslari yordamida ham yasaladi:

♦ *das Testament* – vasiyat, *das Firmament* – osmono‘par, *das Museum* – muzey, *das Präsidium* – minbar.

Istisno! die Kenntnis (bilim), der Reichtum (boylik), die Irrtum (xato, adashish) **-tel** suffiksi bilan yasaluvchi otlashgan sonlarni han qayd etib o‘tish kerak: *ein Drittel* – uchdan bir, *ein Viertel* – to‘rt dan bir va hokazo.

Yuqorida qayd etilgan barcha suffikslarni yodlash orqali ko‘pgina nemischa otlarning artikllarini bilib olish mumkin. Ammo nemis tilidagi suffikslar mavzusi shu bilan tugamaydi. Sifatlar, fe‘l va ravishlar suffikslari tilni o‘rganishda otlarning suffikslari kabi muhim yordamga ega bo‘lmasa-da, lekin ularni ham mukammal bilish foydali bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi. 8-jild, Toshkent, 2003, 169-bet.
2. S.Saidow. DEUTSCHE GRAMMATIK IN ÜBUNGEN. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2003.
3. Hans Witzlinger. Deutsch aber Hallo! www.deutschkurse-passau.de
4. Babayev Makhmud Tashpulatovich. Using Multimedia Technologies in Teaching Foreign Languages. Middle European scientific bulletin, 12, p. 64 – 67.
5. V.T.Babayeva, M.T.Babayev. Studing Foreign Language E-Conference Globe, 2021, p. 7 – 13.
6. Babayev Makhmud Tashpulatovich, Babayeva Vasila Tashpulatovna. USE of Proverbs, sayings and Expressions in teaching German. International Engineering Journal for Research&Development Vol. 6, 2021, p. 52 – 56.
7. Yulduz, Mehmonova. Lexico-grammatical Parts of Speech Expressing the Indefiniteness of the Subject. Journal NX, vol. 7, № 1, 2021, pp. 323 – 327.
8. To‘laganov A.A. va boshqalar. Deutsch-usbekisches Wörterbuch-Buxoro, 2018, “Durdona” nashriyoti.
9. <https://uz.wikipedia.org/wiki/Suffiks>

Haydarova Nodirabegim Ahtamjon qizi (Buxoro davlat universiteti
Tarjimashunoslik va lingvodidaktika kafedrasida o‘qituvchisi)

BADIIY DISKURSDA INSON FIZIOLOGIYASI BILAN BOG‘LIQ TIL BIRLIKLARINING LINGVOMADANIY TAHLILI

Annotatsiya. Maqolada badiiy diskursda inson fiziologiyasi bilan bog‘liq til birliklarining berilishi va ularning lingvomadaniy tahlili amalga oshirilgan.

Аннотация. Статья посвящена представлению языковых единиц, связанных с физиологией человека, в художественном дискурсе и их лингвокультурному анализу.

Annotation. The article deals with the presentation of language units related to human physiology in the artistic discourse and their linguocultural analysis.

Kalit so‘zlar: badiiy diskurs, lingvokulturologiya, antroposentrizm, lingvistik va sotsiomadaniy omillar.

Ключевые слова: художественный дискурс, лингвокультурология, антропоцентризм, лингвистические и социокультурные факторы.

Key words: literary discourse, linguoculturology, anthropocentrism, linguistic and sociocultural factors.

Bugungi zamonaviy tilshunoslik sohasida “Diskurs” atamasi juda keng qo‘llanilmoqda. “Diskurs – bu ekstralingvistik-pragmatik, sotsial-madaniy, psixologik omillar bilan birgalikdagi izchil matn hisoblanib maqsadli ijtimoiy harakat sifatida qaraladigan nutq, odamlarning o‘zaro ta‘siri va ularning ongi mexanizmlari (kognitiv jarayonlar)da ishtirok etuvchi komponent sifatida qaraladi. Shu sababli “diskurs” atamasi, “matn” atamasidan farqli o‘laroq, hayot bilan aloqasi tiklanmagan qadimiy va boshqa matnlarga qo‘llanilmaydi”.

Y.S.Stepanov diskursni quyidagicha ta‘riflaydi: “Diskurs – bu “tilda til”, lekin maxsus ijtimoiy shaklda berilgan. Diskurs, haqiqatan ham, tilda bo‘lgani kabi, uning “grammatikasi” va “leksikoni” ko‘ri-

nishida ham mavjud emas. Har qanday diskursning o'ziga xos sinonim almashtirish qoidalari, o'z haqiqat qoidalari, o'z odobi bor. Bu mantiqiy-falsafiy atamaning to'liq ma'nosida "mumkin (muqobil) dunyo".

Diskurs tushunchasi lingvistik atama sifatida o'tgan asrning o'rtalarida tilshunoslikka kirib keldi. Tilshunoslikda u, dastlab, gap yoki nutqda bog'langan va kelishilgan oqibat sifatida tushunilgan bo'lsa, zamonaviy lingvistikada murakkab kommunikativ hodisa sifatida izohlanmoqda. Tilni pragmatik nuqtai nazardan tadqiq etishga bag'ishlangan ishlarda diskurs atamasi sakkiz xil ma'noda qo'llangan:

- 1) so'z muqobili;
- 2) frazalardan o'lchami bo'yicha ortadigan birlik;
- 3) nutq vaziyati hisobga olingan holda fikrning adresatga ta'siri;
- 4) suhbat; nutqda so'zlovchi pozitsiyasi;
- 6) lisoniy birliklardan foydalanish;
- 7) fikrning ijtimoiy yoki mafkuraviy cheklangan turi;
- 8) matn hosil bo'lish shartlarini tadqiq etishga mo'ljallangan nazariy qurilmalar.

Golland tilshunosi T.A. van Deyk diskursni bir nechta bosqichda nazar solishni taklif qiladi. U keng ma'noda diskursga majmuaviy kommunikativ hodisa, tor ma'noda esa kommunikativ faoliyatning yozma yoki nutqiy muloqot mahsuloti sifatida qarash kerakligini ta'kidlab o'tadi. T.A. van Deyk diskurs va matn o'rtasidagi farqni shunday belgilaydi: diskurs – aktual aytilgan matn, ya'ni faol nutqiy harakat, matn esa til tizimiga yoki shakliy lisoniy bilimlarga tegishli fikrlarning mavhum grammatik tuzilishidir. Diskurs – suhbat turi. Diskurs janr kabidir. Nutqiy janr – tipik tuzilishi, lingvistik vositalardan foydalanishning o'ziga xosligi, aniq adresat, o'ziga xos kommunikativ maqsad va informativlik, imperativlik, etiketlik kabi jihatlari bilan ajralib turuvchi nutq turi hisoblanadi.

Diskurs nafaqat og'zaki, balki yozma diskurs ham mavjud bo'lib, milliy tip doirasida diskursning adabiy va badiiy turini tanlash ham bunga yaqqol namuna bo'ladi. Shu munosabat bilan, diskursiv amaliyotda (keng ma'noda nutq) muloqotning kommunikativ, interaktiv va perseptiv tomonlari namoyon bo'ladi, deb taxmin qilish mumkin: ma'lumot va ma'lum bilimlarni uzatish (muloqot), nutq sheriklarining ma'lum bir ijtimoiy-madaniy aloqasi sifatida. Nutq madaniy hodisa sifatida, birinchi navbatda, axloqiy, utilitar va estetik jihatlarda milliy madaniyatning qadriyat dominantlarini aks ettiruvchi, o'ziga xos xususiyatlarining yig'indisida tavsiflanadi.

Badiiy diskurs matnning kommunikatsiyada, dinamik holatda, sotsiomadaniy kontekstda, lingvistik va ekstralingvistik omillar ta'sirida, lisoniy va nolisoniy axborotda (olam, hodisalar haqidagi bilim, fikr, qadriyatlar) ko'rib chiqishni nazarda tutuvchi murakkab kommunikativ-kognitiv hodisa. Sanab o'tilganlar badiiy diskursni tushunish, qabul qilish va talqin qilishda muhim rol o'ynaydi. Badiiy diskursning o'ziga xosligi uning antropotsentrikligi hamda muallif tomonidan modellashtiriluvchi o'zgacha olamning badiiy manzarasini obrazli shaklda ifodalay olishidir. Shu ma'noda badiiy diskurs kommunikatsiyaning eng murakkab turlaridan biri bo'lgan badiiy-adabiy muloqotning bir turi sifatida namoyon bo'ladi. Uning subyektlari nafaqat muallif va kitobxon, balki personajlar hamdir. Badiiy matnning nutqiga kelsak, u boshqa nutq turlaridan sezilarli farq qiladi, bu muallif va oluvchi o'rtasidagi munosabatlar va o'zaro ta'sirning alohida turini, dunyo haqidagi madaniy, estetik va individual bilimlardan foydalanishni va uning aksini aks ettiradi. atrofda haqiqatga alohida munosabat. Janr, tematik va mafkuraviy xilma-xillik tufayli badiiy matnda nutq xilma-xilligi mavjud. Bu xarakterli xususiyatlar tufayli badiiy asar nutqini o'rganish alohida ilmiy qiziqish uyg'otadi. Adabiy aspektidagi diskurs muammosi mashhur frantsuz olimlari M.Fuko, S.Todorov, Y.Kristeva, R.Bart asarlarida, shuningdek, rus olimlari M.M.Baxtin, Y.M.Lotman, V.I.Tyup tadqiqotlarida ko'rib chiqilgan, S.N.Broytman, I.P.Smironov, I.V.Samorukov, Y.Rudnev, P.A. Kovalev, xususan, nutq nazariyasi, diskursiv poetika va diskurs tahlillari to'liq hal qilinmagan va qo'shimcha o'rganishni talab qiladi.

Badiiy nutqlar, o'z mohiyatiga ko'ra, madaniyat shakllaridan birini ifodalaydi, madaniy axborot nuqtayi nazaridan ahamiyatli emas. Bu badiiy nutq ijtimoiy-madaniy, estetik va hissiy ma'lumotlarning tashuvchisi hisoblanadi. Ta'kidlash joizki, badiiy matnda mavjud bo'lgan madaniy ma'lumotlar bosqichma-bosqich xarakterga ega bo'lib, har xil turdagi matnlarda turlicha taqdim etiladi. Eng muhimlari – bu inson faoliyatining intellektual va ma'naviy sohalarini aks ettiruvchi matnlar, ularning maqsadi xususiyatlari muallif hukmlari, qarashlari va baholari bilan chambarchas bog'liq. Bunday matnlarni talqin qilish o'quvchining madaniyatshunoslik malakasini, milliy madaniy qadriyatlar va ustuvorliklarni bilishini talab qiladi. Lingvistik madaniyatdagi madaniy ma'lumotlar – ma'lum bir madaniyatga xos hodisalar: voqeliklar, taniqli shaxslar, tarixiy voqealar, shuningdek, afsonalar, tasvirlar, e'tiqodlar, urf-odatlar, urf-odatlar va boshqalar.

Diskursni lingvokulturologik jihatdan tahlil qilish matnning lingvokulturologik maydonini tashkil etuvchi lingvokulturologik birliklar tizimini aniqlashni, matnning mazmuniy-tematik dominantlari sifatida madaniy tushunchalarni o'rganishni, nutqni individual – muallifning tilshunosligi sifatida ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi.

“Madaniy ahamiyatga ega so'z boyligi, – deb to'g'ri yozadi O.S.Chesnokova, – o'ziga xos konseptual va konnotativ yukka ega. Boshqacha qilib aytganda, tabiatan bunday so'zlar qimmatli ma'lumot ombori, ammo tayyor bo'lmagan odam uchun, agar siz ularning ma'nosini tushunmasangiz, tushunishga jiddiy to'sqinlik qilishi mumkin. Bunday asarlar tabiatan qo'llaniladi, chunki ulardagi ma'lumotlar keyinchalik hayotda (ishda, sayohatda va hokazo) foydalanish uchun berilgan. Badiiy adabiyot, bunda estetik funktsiya axborotdan ustun bo'lsa-da, xuddi shunday rolni bajarishi va xalq tarixi, madaniyati va kundalik hayoti haqida ekstralingvistik bilim manbayi bo'lishi mumkin.

Lingvokulturologiyaning bevosita badiiy diskurs bilan bog'liq jihatiga kelsak, shuni aytish lozimki, diskurs ham boshqa til birliklari qatorida bu sohaning tadqiq obyektlaridan biri hisoblanadi. “Lingvokulturologiya” kitobining muallifi V.A.Maslova bu borada quyidagicha yozadi: “Matn tilshunoslik va madaniyatning haqiqiy kesishuv nuqtasidir. Zero, diskurs til hodisasi va uning oliy sathi hisoblanadi, shu bilan birga, u madaniyat mavjudligining amal qilish shakli hamdir”.

Buyuk ijodkor O'tkir Hoshimovning hayotiy romanlari izlanuvchi tilshunoslarni turli-tuman misollar girdobiga g'arq qiladi va yozuvchining quyidagi so'zlari fikrimiz isboti bo'la oladi. “Shunday asar yozsangki, kitobxon o'qiganida hamma narsani unutsa, asar qahramonlari hayoti bilan yashasa, quvonsa, iztirob cheksa... Kitobni o'qib bo'lgan kuni kechasi bilan uxlamay, to'lg'onib chiqsa... kelib, o'sha kitobni yana qo'liga olganida qaytadan hayajonga tushsa... Undan yangi ma'nolar tuysa... Orzum – shu...” Yozuvchining asarlarini kuzatar ekanmiz, uning tildan, uning nodir topilmas so'zlaridan naqadar mahorat bilan unumli foydalanadi. Bu so'zlar tizimi bevosita uslubiyat, badiiy tasvir vositalari bilan bog'liqdir. O'tkir Hoshimovning “Ikki eshik orasi” romani yillar davomida kitobxonlar tomonidan sevib mutolaa qilinadi. Romanida o'z davrining dolzarb muammolari yoritilib, ushbu voqea-hodisalarga nisbatan munosabat bildirilgan. “Ikki eshik orasi”da inson umri, ya'ni tug'ilganidan to vafotigacha bosib o'tgan yo'li nazarda tutadi. Muallifning g'oyaviy falsafasiga ko'ra, bu yo'l juda murakkab va ziddiyatli bo'lib, uni muvaffaqiyat bilan bosib o'tishi uchun insondan katta matonat, iroda, bilim va jasorat talab qilinadi. Romanda personajlar qismati orqali yozuvchi yashashning ma'nosi, insonning insoniylik sha'ni, burchi, mas'uliyati, e'tiqodi, ichki hissiyotlari, maqsadlarini ifodalaydi.

Asarda inson fiziologiyasi yohud inson salomatligi bilan bog'liq til birliklarini ishlatilishida yozuvchi mohirona yondashgan.

Erta kuzdan beri istiqo bo'lib, oyoq-qo'li shishib yotgan qudam ham kuyovimni ko'rib qolay deb vokzalga chiqibdi.

Oyim ko'rpachada o'tirgan yerida butun gavdasi bilan tebranib o'zini uyoqdan buyoqqa tashlayapti. Ko'zlari yumuq, labini tishlab ingraydi, peshonasi terlab ketgan...

Ko'kintir yuziga bilinar-bilinmas qon yugurdi.

Qo'limni ko'targan edim, og'ridi-ku, ammo boyagidek ko'nglim behuzur bo'lmadi.

Eshik ochilib, pahlavondek bolasining og'ziga ko'krak tiqishtirayotgan Fotima kelin ayvonga chiqdi.

Burchakda cho'g'dek gavrabo'sh yopilgan yangi beshik oldida cho'kkalagan oyim ukamga ko'krak tutyapti.

Oqsoqol shaxt bilan qaddini rostlagan edi, belining bodi tutib qoldi, shekilli, oh chekib, yostiqaqqa yonboshladi. Birpasda peshonasi terlab ketdi.

O'ng qo'limning kaftida avval to'rtta oppoq, chuqur chiziqcha paydo bo'ldi, o'sha zahoti chiziqchalardan tirqirab qon oqa boshladi.

Birpasda peshonasi momataloq bo'lib ketdi. Keyin o'zidan-o'zi qo'l-oyoqlari silkina boshladi. Ranggi gezarib, ovozi chiqmay qoldi. Shilqillab yonboshga ag'darildi.

U qimir etmay yotar, ko'zlari baqrayib qolgan, ammo meni ko'rmas edi.

Ko'z o'ngimni sarg'ish tuman qopladi. Yana qusgim keldi. Keyin nima bo'lgani esimda yo'q.

Yuqorida ko'rsatilgan misollarda ajratib ko'rsatilgan til birliklari inson fiziologiyasi bilan bog'liq bo'lib, inson organizmida kechayotgan holatlar yozuvchi tomonidan o'zbek millatiga, madaniyatiga mos ravishda yoritib berilgan.

Qo'limga tag'in og'riq kirsam ham, tishimni tishimga qo'yib o'tiraverdim.

Bolaning yuzi og'riqdan burishib ketdi.

Chap tirsagim sirqirab, ko'nglim behuzur bo'ldi.

Negadir birinchi qor yog'ishini uzoq kasal bo'lib yotgan odamning jon taslim qilishiga o'xshataman. Bemor to'shagiga yopishib inqillab yota-yota, oxiri omonatini topshiradi-yu, bu dunyoning azoblaridan qutulganiga shukr qilgandek tinchib chehrasi yorishadi.

Zo'ram yukli bo'lmayapti.

Qayd etib o'tilgan ajratib ko'rsatilganlar inson organizmida kechayotgan fiziologik jarayonlar bo'lib, muallif frazeologik birliklar bilan tasvirlagan, bu esa badiiy diskursni yanada boyitishga, milliy-madaniy xususiyatlarni ochib berishga xizmat qilgan.

Badiiy diskursning estetik-madaniy ahamiyatga asar sifatida o'ziga xos xususiyati uning antropotsentrikligi, madaniy ahamiyati va muallif tomonidan yaratilgan dunyoning o'ziga xos badiiy rasmini majoziy shaklda aks ettirish qobiliyatidir. Shu nuqtayi nazardan, badiiy diskurs eng murakkab aloqa turlaridan biri – badiiy va adabiy mahsulot sifatida namoyon bo'ladi, ularning mavzulari nafaqat muallif va o'quvchi, balki qahramonlar. Shu sababli badiiy diskursni tahlil qilishda lingvomadaniy tamoyilni amalga oshirish yangi imkoniyatlar ochadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Нилуфар Ёркин кизи Абдуназарова. “Дискурс”ни изохлашга бўлган турлича ёндашувлар. Academic research in educational sciences. 2021, №4, URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/diskurs-ni-izo-lashga-b-igan-turlicha-yondashuvlar>.

2. Нормуродова Nozliya (2019). Художественный дискурс и языковая личность в свете актуальных лингвистических направлений: парадигмы знания, основные принципы и тенденции развития.

3. Елькин Д.Ю. Художественный текст как объект лингвокультурологического анализа. Д.Ю.Елькин. Текст: непосредственный. “Молодой ученый”, 2016, № 21 (125), с. 993–995. URL:<https://moluch.ru/archive/125/34754/>

4. Primov Azamat (2020). Тилшуносликнинг долзарб муаммолари. Актуальные проблемы языкознания. Actual problems of linguistics.

5. Haydarova Nodirabegim Ahtamjon qizi. (2020). LINGUOCULTURAL ANALYSIS OF ENGLISH AND UZBEK MEDICAL PHRASEOLOGICAL UNITS DESCRIBING PHYSIOLOGICAL PROCESSES. European Journal of Research Development and Sustainability, 1(4), 15 – 17.

6. Khaydarova Nodirabegim Ahtamjonovna. (2021). Significance of Phraseological Units application in Medical Discourse of English and Uzbek Language. Middle European Scientific Bulletin, 11. <https://doi.org/10.47494/mesb.2021.11.471>

7. Izatullayevna Gaybullayeva Nafisa and Khaydarova Nodirabegim Ahtamjonovna. DIFFERENCES OF MEDICAL EUPHEMISMS IN UZBEK LANGUAGE ACCORDING TO THE SPEECH OF THE PROFESSIONAL AND AGE. Journal of Contemporary Issues in Business&Government 27.4 (2021).

Каримов Рустам Абдурасулович (Бухоро Давлат университети)

**Хоржий тиллар факультети, табиий фўналишларда Чет тиллари кафедраси катта ўқитувчиси)
ПАРАЛЛЕЛ КОРПУСНИНГ ЛИНГВИСТИК ХОРИЖИЙ ТИЛ ЛИНГВОДИДАКТИКАСИ-
ДАГИ АҲАМИЯТИ ВА ТАРЖИМОНЛИК СОҲАСИДАГИ ИМКОНИЯТЛАРИ**

Аннотация. Маколада параллел корпусдан университет лингвистик таълимида фойдаланиши, корпус лингвистикаси асри келиши тилишуноснинг эмперик билиши жараёнини анча енглаштирганлиги тадқиқ этилаётган ҳодисани кузатиши, далил йиғиши, таққослаш, хулоса чиқариши учун мисоллар массивининг мавжудлиги ўрганишининг ушбу босқичини қулайлаштириши ҳақида маълумотлар келтирилган.

Аннотация. В статье констатируется, что использование параллельного корпуса в университетской лингвистике значительно облегчило процесс эмпирического познания лингвиста в век корпусной лингвистики: наблюдение изучаемого явления, сбор образцов/доказательств, сравнение, заключение.

Annotation. The article states that the use of the parallel corpus in university linguistics has greatly facilitated the process of empirical cognition of the linguist in the age of corpus linguistics: observation of the phenomenon under study, sample/evidence collection, comparison, conclusion.